

Warszawa, 04-12-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Zespół Prawa Cywilnego

IV.053.2.2025.MA

Pan [REDACTED]
[REDACTED]

Szanowny Panie !

W odpowiedzi na petycję w sprawie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz uznania ojcostwa, pn. „Sprostowania do opinii BEOS-WP-817/25 dot. Petycji do Sejmu RP BKSP-155-X-495/25” uprzejmie informuję, iż Rzecznik Praw Obywatelskich od 2015 r. w swych wystąpieniach do Ministra Sprawiedliwości (wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości z 01.12.2015 r., IV.501.12.2025.MK) wskazywał, iż na tle skarg wpływających do Rzecznika Praw Obywatelskich wyłonił się problem treści art. 10 § 1 i § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz art. 561 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, które mogą być oceniane jako dyskryminujące. Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje bowiem możliwość wyrażenia przez sąd opiekuńczy zgody na zawarcie małżeństwa wobec kobiety, która ukończyła szesnaście lat. Nie ma natomiast analogicznych regulacji dotyczących mężczyzn. Rzecznik w wystąpieniach podkreślał, iż obowiązujące rozwiązanie można ocenić jako dyskryminujące ze względu na płeć, a także naruszające prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Rzecznik prosił Ministra Sprawiedliwości o zbadanie sprawy i przedstawienie stanowiska w poruszanych kwestiach, a także o rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę treści art. 10 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz art. 561 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego albo poprzez rozszerzenie możliwości uzyskania sądowego zezwolenia na zawarcie małżeństwa w wieku szesnastu lat na mężczyzn, albo poprzez całkowitą likwidację wyjątku przewidzianego w tych artykułach, a tym samym ustanowienie jednolitego dla

wszystkich wieku małżeńskiego w wysokości osiemnastu lat. To ostatnie rozwiązanie wymagałoby także zmiany art. 10 § 2 Kodeksu cywilnego.

W odpowiedzi Ministerstwo Sprawiedliwości pismem z 13.01.2016 r. (DL-I-072-13/15/5) wskazało, iż dostrzega wagę problemu sygnalizowanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich, informując, iż kwestia zmiany art. 10 § 1 i 2 k.r.i.o. oraz art. 561 § 1 k.p.c. zostanie wzięta pod uwagę przy najbliższej większej nowelizacji Kodeksu rodzimego i opiekuńczego.

Informuję zatem, iż w sprawie postulowanej zmiany przepisów określających wiek uprawniający do zawarcia małżeństwa Rzecznik Praw Obywatelskich wyczerpał przysługujące mu środki działania na obecnym etapie. W ramach posiadanych kompetencji skierowano bowiem wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości, zwracając uwagę na potrzebę rozważenia stosownych zmian legislacyjnych.

Rzecznik Praw Obywatelskich dostrzega, iż dotychczas nie doszło do realizacji zaplanowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości działań. Jednocześnie wyjaśniam, że dalsze kroki będą mogły zostać podjęte przez Rzecznika dopiero po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, do której Komisja do Spraw Petycji 10 września 2025 r. przekazała petycję w sprawie wieku uprawniającego do zawarcia małżeństwa oraz uznania ojcostwa (BKSP-155-X-495/25). Analiza oficjalnego stanowiska Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka pozwoli na ocenę, czy istnieją podstawy do podejmowania kolejnych działań ze strony Rzecznika.

Z poważaniem

Kamilla Dołowska

Dyrektor Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/